

מנה בנה

לע"נ מרן הרה"צ ר' משה יהושע
בהרה"צ חיים מאיר זיע"א
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 82 פרשת ויקהל תשע"ד

סוכה יח-כד

שהמשנה היא דעת יחיד שר' נתן אמר שרובן מכשירים בסוכה כמין צריך ור"א פוסל שאין לה גג.

משנה מחצלת קנים גדולה שעשאה לשכיבה מקבלת טומאה ואין מסככין בה, ואם עשאה לסכך מסככין ואינה מקבלת טומאה, ולר"א בין קטנה בין גדולה אם עשאה לשכיבה מקבלת טומאה ולא מסככים בה ואם עשאה לסכך מסככים בה ואינה מקבלת טומאה.

גמרא ברישא יש לדייק שאם עשאה לשכיבה טמא, ומשמע שאם עשאה סתם היא לסיכוך, ובסיפא יש לדייק להפך שאם עשאה לסכך כשירה ומשמע שסתמא פסולה, ויש לחלק שקטנה בסתם נעשית לשכיבה, וגדולה סתמא לסכך, אך אין לפרש כך בסיפא שר"א אומר בין קטנה בין גדולה עשאה לשכיבה מקבלת טומאה ולא מסככים בה ומשמע שסתם קטנה לסיכוך, ור"א ממשיך עשאה לסיכוך מסככים בה ואינה מקבלת טומאה, ומשמע שבסתם היא עשויה לשכיבה, ורבא מבאר שבגדולה לכו"ע סתם עשיתה לסיכוך ונחלקו בקטנה שלת"ק בסתם היא לשכיבה, ולר"א סתם קטנה לסיכוך.

דף כ והביאור בדברי המשנה שמחצלת קנים גדולה עשאה לשכיבה מקבלת טומאה ולא מסככים בה, ובסתם היא כעשויה לסיכוך ומסככים בה, וקטנה כשנעשתה לסכך כשירה, ובסתם היא לשכיבה ולא מסככים בה, ור"א סובר שבין קטנה בין גדולה בסתם היא לסכך, ואב"י דוחה שלפ"ז יש לומר ברי"א להפך, אחת גדולה ואחת קטנה סתם היא לסכך, ולא לומר אחת קטנה ואחת גדולה שבא להשוות הקטנה לגדולה, ועוד קשה שישינה ברייתא מפורשת שלת"ק מחצלת קנים גדולה מסככים בה ור"א אומר אם אינה מקבלת טומאה מסככים בה, ומשמע שלר"א סתם היא לשכיבה, ורב פפא מבאר שבקטנה לכו"ע סתם לשכיבה, ונחלקו בגדולה, שלת"ק סתם גדולה לסיכוך ולר"א סתם גדולה לשכיבה, והוא אומר עשאה לשכיבה סתם עשיתה לשכיבה עד שיעשנה לסיכוך.

מחצלת של שיפה או גמי גדולה מסככים בה ובקטנה לא מסככים, מחצלת של קנים או גומא גדולה מסככים בה, ארוגה לא מסככים בה, ור' ישמעאל ברי' יוסי אומר בשם אביו שגם ארוגה מסככים בה וכן דעת ר' דוסא.

כתוב בעדות שלר' דוסא חוצלות טמאות טומאת מת, ולחכמים טומאת מדרס ואין לומר רק מדרס, כי יש כלל שהמטא מדרס מטמא טמא מת, אלא חכמים אומרים שטמא אף מדרס, ורב אבדימי בר המדורי מבאר שחוצלות הן מרזובלי, ור' אבא ביאר שמרזובלי הן מזובלי כלומר תרמיל, ור"ל ביאר שחוצלות זה מחצלות, ור"ל לשיטתו שאמר שהוא כפרת ר' חייא ובניו שכששתכחה התורה מישראל יסד אותה עזרא מחדש כשהגיע מבבל, וכשנשתכחה שוב, יסדה הלל מחדש, וכשנשתכחה שוב יסדה ר' חייא ובניו, והם אמרו שלא נחלקו ר' דוסא וחכמים על מחצלות של אושא שטמאות, ושל טבריה שהורות, ונחלקו בשאר מקומות, שר' דוסא סובר שאינן טמאות מדרס שלא רגילים לשבת עליהם, ולחכמים כיון שיושבים עליהם לפעמים הן טמאות מדרס כשל אושא, ואמנם ר' דוסא סובר שמחצלות טמאות, ובברייתא לעיל שנינו שמסככים בהן לר' דוסא, ויש לחלק שאם יש להם שפה הן כלי קיבול וטמאות טומאת מת, ואם אין להן שפה הן שהורות ומסככין בהן, אך ישנה ברייתא שנחלקו בחוצלות של שעם גמי שק וספירא שלר' דוסא טמאים רק טומאת מת, ולחכמים גם מדרס, ומי שלמד שחוצלות זה מרזובלי, של שעם וגמי ראויות לפירות גסים, ושל שק וספירא ראוי לשים בהם כלים לקטניות ופירות דקים, אך לר"ל שזה מחצלות, של שק וספירא ראוי לפרוס כוילון, ולנפה, ושל שעם וגמי לכאורה לא ראוי, ויש לומר שראוי לכסות גיגית שיכר, וללישנא בתרא הקושיא היא להפך, שלר"ל שזה מחצלות ממש של שעם וגמי ראוי לכיסוי שיכר, ושק וספירא ראוי לוילון ונפה, אך למ"ד שזה מרזובלי, של שק וספירא ראוי לכלים של קטניות, אך של שעם וגמי לא ראוי, וצ"ל שראוי לפירות גסים.

ר' חנינא אמר שכשהגיע לגולה זקן אחד אמר לו שמסככים במחצלת וכשבא אצל יהושע אחי אביו הודה לדבריו, ורב חסדא הוסיף שזה רק כשאין לה שפה, וכן אמר עולא שמתחלות של בני מחווא אילולא הקיר שלהם היה אפשר לסכך בהם, וכן שנו בברייתא שמסככים במחצלת ואם יש לה קיר, אין מסככין.

פרק הישן

משנה הישן תחת המיטה בסוכה לא יצא, ור' יהודה אמר שהם נהגו לישון תחת המיטה בפני הזקנים ולא אמרו להם כלום, ור"ש אמר שמעשה בטבי עבדו של ר"ג שישן תחת המיטה בסוכה, ואמר ר"ג לחביריו תראו את טבי עבדי שהוא ת"ח שיודע שעבדים פטורים מסוכה, ולכן ישן הוא תחת המיטה ורואים מדבריו שהישן תחת המיטה בסוכה לא יצא.

גמרא בדרך כלל לכאורה אין י' טפחים תחת המיטה, ולא יחשב אהל לפסול בסוכה, ושמואל אומר שמדובר במיטה שיש בה י'.

נאמר במשנה באהלות שחור שחורוהו מים או שרצים או שנאכל ע"י מליחות, וכן מדבך אבנים וסואר של קורות מאהיל על הטומאה, ולר' יהודה אהל שאינו עשוי בידי אדם אינו אהל.

דף כא טעמו של ר' יהודה שלומדים אהל אהל ממשכן, שבטומאת אהל כתוב אדם כי ימות באהל ושם כתוב ופרש את האהל על המשכן, ושם היה בידי אדם, ולרבנן, כתוב אהל אהל לרבות, ולכאורה יש משנה לענין פרה

דף יח ר"מ פסל נסרים פחות מד', אך הוא מודה שאם יש בין נסר לנסר כמלא נסר, מניח סכך כשר בינהם וכשירה, וזה מוכן אם נאמר שסכך פסול פוסל גם באמצע בד' אמות, אך אם נאמר שבאמצע פסול בד' טפחים א"כ מודה הסוכה כשירה, מבאר רב הונא בר רב יהושע שמדובר בסוכה שהיא ח' אמות מצומצמות, ונותן נסר ופסל נסר ופסל מכל צד, ובאמצע יש שיעור סוכה כשירה.

אב"י אומר שאם היה הפסק אור ג' בסוכה גדולה, וממעטו בקנים או שפודים זה מיעוט, אך בסוכה קטנה רק בסכך כשר הוא מיעוט אך לא בשפודים, ודוקא מהעד, ובאור באמצע נחלקו רב אחא ורבינא אם אומרים לבוד באמצע, ויש להביא ראייה שיש לבוד שכתוב בברייתא שאם יש ב' קורות מב' צידי המבוי ואינן נוגעות זו בזו, פחות מג' הם כמחבורות, ויותר מג' צריך להביא קורה אחת, והסובר שאין לבוד ידחה הראיה הזו, שדוקא במבוי דרבנן הקילו שיש לבוד באמצע, אך יש להביא ראייה מהמשנה באהלות שארובה שבבית שיש בה פותח טפח, אם יש טומאה בבית כולו טמא אך טהור כנגד ארובה, ואם הטומאה כנגד ארובה כל הבית טהור, וכן אם אין בארובה פותח טפח אם יש טומאה בבית טהור כנגד ארובה, אך אם יש טומאה כנגד ארובה כל הבית טהור, ורואים שיש לבוד באמצע, אך יש לדחות שבטומאה זה הלכה מיוחדת שגם פחות מטפח אינו סתום,

ר' יהודה ברי' אלעאי דרש שאם נפחת בית וסיכך על גביו כשר, ור' ישמעאל ברי' יוסי אמר לו שיש לו לפרש שאביו ר' יוסי אמר פחות מד' אמות כשר ויותר מד' אמות פסול.

עוד דרש ר' יהודה שדג אברומא מותר, אמר לו ר' ישמעאל ברי' יוסי שהוא צריך לפרש שאביו אמר שיש מקומות שהם כשרים ויש מקומות שהם אסורים, כמו שאמר אב"י שהדגים הקטנים של הנהר בב מותרים, ואין לומר שהטעם הוא שמימיו של נהר זה רודפים, ודגים טמאים שאין להם חוט שדרה לא מתקיימים שם, אך רואים בעינינו שדגים טמאים מתקיימים במים רודפים, ואין לומר שהמים שם מלוחים ודג טמא שאין לו קשקשים אינו מתקיים שם, כי רואים שדגים טמאים מתקיימים גם במים מלוחים, אלא הטעם הוא שהטיט של הנהר הזה אינו מגדל דגים טמאים, ואומר רבינא שעשוי שהיטו לנהר הזה את הנהרות איתן וגמרא, גם הדגים של נהר זה אסורים.

המסכך על אכסדרה שיש בה פצימין, עמודים פחות מג' כשירה ואם אין לה פצימין לאב"י כשירה ולרבא פסולה **עמוד ב** וטעמו של אב"י שכביכול פי התקרה יורד וסותם, ורבא סובר שלא אומרים שפי התקרה יורד וסותם, ואמר רבא שלרבי אב"י גם פחת דופן אמצעי יהיה כשר, אמר אב"י שהוא מודה בזה שפסול סוכה כזו היא כמבוי מפולש, ולכאורה מחלוקתם היא כמחלוקת רב ושמואל באכסדרה בבקעה, שלרב מותר לטלטל בכולה שפי תקרה יורד וסותם, ולשמואל מותר רק בד' אמות שלא אומרים פי תקרה, ויש לומר שבדעת שמואל אב"י לא יחלוק.

דף יט אך נחלקו לדעת רב, שאב"י סובר כרב, ורבא אומר שרב התיר רק באכסדרה שהמחיצות עשויות לאכסדרה, אך אצלינו המחיצות אינם עבור הסוכה שלצד האכסדרה, ואין להוכיח מהמשנה שבחצר המוקפת אכסדרה פסול יותר מד' אמות ולא אומרים פי תקרה, רבא אומר לדעת אב"י שבמשנה מדובר שהקיריו שוה ואין פי תקרה, בסורא למדו את המחלוקת בלשון הזו, ובפומבדיתא למדו שבסיכך על אכסדרה ללא עמודים פסול לכו"ע, ונחלקו כעשר עמודים, שלאב"י כשירה שאומרים לבוד, ולרבא פסולה שלא אומרים לבוד, והלכה כלישנא קמא,

רב אשי ראה שרב כהנא מסכך על אכסדרה שאין לה עמודים, אמר לו אינך סובר כרבא שכשר רק עם עמודים, הראה לו רב כהנא שהיה דופן שנראה מבפנים שהוא חלוק מהדופן השניה אך בחצר אינו נראה, ולענין לחי של מבוי נאמר שנראה מבחוץ ושוה בפנים נחשב לחי, ולחי הוא כמו פצימין.

פסל היוצא מהסוכה דינו כסוכה, ועולא מבאר שזה קנים היוצאים מחוץ הסוכה, ומדובר שיש ג' דפנות בהמשך לסוכה, וגם יש הכשר סוכה, וגם צילתה מרובה מחמתה, והחידוש הוא שמועיל הדופן למרות שעשוי רק לפנים ולא לחוץ. רבה ורב יוסף מבארים שיוצאים קנים מהסוכה ונמשכת דופן אחת עמם, והחידוש הוא שזה נקרא שיש בזה הכשר סוכה, ר' יוחנן מבאר שרוב הסוכה צלתה מרובה ומיעוטה חמתה מרובה, והחידוש הוא שלא נפסלת במיעוט הזה, ויוצא הכוונה מהכשר סוכה, ור' אושעיא מבאר שמדובר בסכך פסול פחות מג' בסוכה קטנה, ויוצא הכוונה יוצא מתורת סוכה, ורב הושעיא מקשה שזה לא יהיה יותר גרוע מאויר שאינו פוסל בג' בסוכה קטנה, ור' אבא מחלק שסכך פסול מצטרף וישנים תחתיו, אך לא ישנים תחת אויר, ויש לדחות שלא מצטנף דבר שמצטרף ואינו כשר, ור' יצחק ברי' אלישיב מביא **עמוד ב** שמצטנף ביטט הנרוק שמצטרף לשיעור מקוה במ' סאה, אך אינו כשר לטבילה בפני עצמו,

משנה לר"א סוכה כצורה או שסמכה לכותל פסולה שאין לה גג, ולחכמים כשירה. **גמרא** ר"א מודה שאם הגביה מהקרקע טפח או שהרחיקה מהכותל טפח שהיא כשירה, וחכמים הכשירו, ששיפוע אהל כאהל,

אב"י ראה שרב יוסף ישן בכלית חתנים בסוכה, אמר לו שהוא עוזב את דעת רבנן ונוהג כר"א, אמר לו שבברייתא שנינו להפך שרבנן פוסלים ורבנן מסכירים, שאל אותו שהוא עוזב את המשנה ונוהג כברייתא, אמר רב יוסף

שהיו חצירות בירושלים הבנויות על סלע, ועשו תחתם חלל מפני קבר התהום והביאו נשים מעוברות שילדו שם וגדלו בניהם שם, והביאו שוורים ועל גבם דלתות והתינוקות הללו יושבו עליהם וכוסות של אבן בידם, וכשהגיעו לשילוח ירדו למים ומלאו, ועלו וישבו על השוורים, ור' יוסי אומר שהיה ממלא ממקומו מפני קבר התהום וכתוב על זה בברייתא שלר' יהודה השוורים היו ללא דלתות, ורואים שלר' יהודה נחשב אהל גם כשאני עשוי בידי אדם, ור' אמי שר' יהודה מודה שיתור ממלא אגרוף מאהיל גם מה שאני עשוי בידי אדם, וכן שנינו בברייתא שר' יהודה מודה בשקיפים ונקיקי הסלעים שמאחילים, ולכאורה בדלת יש שיעור כמה אגרוףין ור' יהודה אומר שלא הביאו דלתות, אביי מבאר שלא הוצרכו לדלתות, ורבא אומר שלא הביאו דלתות שלא תהיה דעתו של התינוק גסה עליו ויוציא ראשו או ידיו או אחד מאבריו ויטמא מקבר התהום, **עמוד ב** וכן יש ברייתא כרבא, שר' יהודה אומר שלא הביאו דלתות שלא תהיה דעתו של תינוק גסה עליו ויוציא ראשו או אחד מאבריו ויטמא מקבר התהום, אלא מביאים שוורים מצרים שסרסם רחבה ויושבים התינוקות על גבם וכוסות של אבן בידם, וכשהגיעו לשילוח ירדו למים ומלאו ועלו וישבו על גבם. ולכאורה במיטה שישעור כמה אגרוףין ובכ"ר ר' יהודה הקל שישנו תחת מיטה בסוכה, ויש לומר שהמיטה עשויה לגבה, ולא להאחיל, אך שוורים גם אינם עשויים להאחיל אלא לרכב עליהם, ור' אמי אמר שהשוורים ראוים להגן על הרועים בחמה ובגשמים, אך לפ"ז נאמר שמיטה מגינה על מנעלים וסנדלים שתחתיה, ורבא אומר ששוורים ראוים להגן על בני מעים שלהם כמו שנאמר עור ובשר תלבישני ובעצמות הגידים תסוכני, ועוד יש לבאר שר' יהודה סובר שסוכה היא אהל קבע, ומיטה שהיא אהל עראי אינה מבטלת את הסוכה שהיא אהל קבע, ואף שר"ש וגם סובר בפרק ראשון שסוכה צריכה להיות קבע, אך יש לומר שהוא סובר שאהל עראי מבטל אהל קבע ור' יהודה סובר שאינו מבטל.

ר"ש אמר בברייתא שלמדו משיחתו של ר"ג ב' דברים, שעבדים פטורים מסוכה וגם השישן תחת מיטה בסוכה לא יצא, והוא לא אמר מדבריו של ר"ג שרצה ללמדנו כדברי רב אחא בר אדא בר אבא בשם רב ששיחת חולין של ת"ח צריכה לימוד שכתוב ועלה לא יבול.

משנה סוכה שסמכה בכרעי המיטה כשירה ולר' יהודה אם אינה יכולה לעמוד בפני עצמה כשירה. **גמרא** נחלקו ר' זירא ור' אבא בר ממל בטעמו של ר' יהודה, אם הסוכה הזו פסולה שאין לה קבע, או שהוא מטעם שמעמידה בדבר המקבל טומאה, והנ"מ בין הטעמים אם נעץ שיפודי ברזל וסיכך עליהם איש לזה קביעות, אך יש בזה חסרון של מעמיד בדבר המקבל טומאה, שיש אומר שנחלקו רק בסמך, אך אם סיכך על מיטה כשירה איש לזה קביעות וגם אין בזה חסרון של מעמיד בדבר המקבל טומאה.

דף כב משנה סוכה מדובלתל ושהצל שלה מרובה מחמתה כשירה, סוכה המעובה כבית אף שאין הכוכבין נראים מתוכה כשירה. **גמרא** רב מבאר מדובלתל סוכה ענייה, והוא למד במשנה שזה דין אחד שסוכה המדולדלת אם צלתה מרובה כשירה, ושמואל ביאר קנה עולה וקנה יורד, ויש במשנה ב' דינים שסוכה מדובלתל כשירה, ועוד דין שאם צלתה מרובה כשירה.

אביי אומר שקנה עולה וקנה יורד כשר רק אם אין ביניהם ג' טפחים, ויותר מג' טפחים פסול, ולרבא יתור מג' פסול רק שאין ברוחב הסכך טפח ואם יש טפח בסכך כשר, שאומרים חבוט רמי כאילו הוא למטה, ורבא מביא ראייה שבטפח אומרים חבוט רמי, שהמשנה אומרת באהלות שאם קורות הבית והעליה ללא מעזיבה והם מכוונות, אם יש טומאה תחת אחת מהם טמא רק תחתיה, ואם הטומאה בין התחתונה לעליונה טמא ביניהן, ואם הטומאה על גבי העליונה טמא כנגדה עד הרקיע, ואם העליונות מכוונות כבין התחתונות אם יש טומאה תחת אחת מהן טמא תחת כולם ואם על גביהן טמא כנגד עד הרקיע, וכתוב על זה בברייתא שכל זה כשיש בהן טפח וכן ביניהן פותח טפח ואם אין ביניהן פותח טפח, טומאה תחת אחת מהן טמא רק תחתיה, והשאר טהור, ורואים שרק אם יש טפח אומרים חבוט רמי ופחות מטפח לא אומרים חבוט רמי.

כב משנה רב כהנא שמועה זו, אמר לו רב אשי וכי בפחות מטפח לא אומרים חבוט רמי, הרי לענין ערובין שנינו שאם יש קורה שיוציאת מכותל אחד ואינה מגיעה לכותל השני או שיש ב' קורות שיוציאות מהכותל, ואינן נוגעות זו בזו פחות מג' לא צריך להביא קורה נוספת, יותר מג' צריך להביא קורה אחרת, **עמוד ב** ולרשב"ג פחות מד' לא צריך להביא קורה אחרת, יותר מד' צריך להביא קורה אחרת, וכן ב' קורות מקבילות שאין בכל אחת מהם כדי לקבל אריח אם מקבלות אריח לרחבו טפח לא צריך להביא קורה אחרת, ואם לא מקבלות אריח צריך להביא קורה אחרת, ולרשב"ג גם אם מקבלות אריח לארכו ג' טפחים אינו צריך להביא קורה אחרת, ויותר מג' טפחים צריך להביא קורה אחרת, ואם היו אחת למעלה ואחת למטה, ר' יוסי בר' יהודה סובר שרואים שהעליונה כאילו היא למטה, והתחתונה כאילו היא למעלה, אך העליונה לא תהיה למעלה מכ' אמה, והתחתונה לא פחות מ' טפחים, ומשמע שכשהם בתוך כ' אומרים חבוט רמי גם כשאין בקורה טפח, ואמר רב כהנא שיש להוסיף בר' יוסי שלא תהיה העליונה למעלה מכ' אלא למטה מכ' והתחתונה סמוכה לה תוך ג', ולא תהיה התחתונה למטה מ' אלא למעלה מ' העליונה סמוכה לה תוך ג', אך יותר מג' כיון שאין בה טפח לא אומרים חבוט רמי.

המשנה אומרת שצלתה מרובה כשירה ומשמע שאם שוה הצל לחמה פסול ובפרק ראשון שנינו שחמתה מרובה פסול משמע שאם שוים כשירה, ויש לומר שלמעלה בסכך כשהם שוים פסול שלמטה החמה מרובה, וכשלמטה שוים כשר שהרי למעלה הצל מרובה, ואמר רב פפא שזה מה שאומרים שכשיש נקב זה למעלה, החמה לכמה היא כשיעור סלע.

מעובה כבית כשירה ואף שאין הכוכבים נראים מתוכה, ואם אין כוכבי חמה נראים מתוכה לב"ש פסולה ולב"ה כשירה.

משנה סוכה בראש העגלה או הספינה כשירה ומותר לעלות אליה ביו"ט, סוכה על גמל כשירה אך לא עולים לה ביו"ט, סוכה שב' מחיצותיה באילן ואחת בידי אדם או ב' בידי אדם ואחת באילן כשירה אך לא עולים לה ביו"ט ואם ג' בידי אדם ואחת באילן עולים לה ביו"ט.

דף כג הכלל הוא שאם ינטל האילן ויכולה לעמוד לבד כשירה ועולים לה ביו"ט. **גמרא** המשנה כדעת ר"ע שהכשיר סוכה בראש הספינה ולר"ג פסולה, והיה מעשה שר"ע ור"ג נסעו בספינה, ובנה ר"ע סוכה ולמחרת נשבה רוח ועקרה את הסוכה, אמר ר"ג עקיבא היכן סוכתך, ואומר אביי שלכו"ע אם לא יכולה לעמוד ברוח מצויה שביבשה פסולה, ואם יכולה לעמוד ברוח שאינה מצויה ביבשה כשירה, ונחלקו כשיכולה לעמוד ברוח מצויה ביבשה אך לא בשאינה מצויה, וצריך דירת קבע וכיון שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה שבים אינה כלום, ולר"ע סוכה היא עראי ואם יכולה לעמוד ברוח מצויה שביבשה זה מספק.

המשנה מכשירה על גמל כר"מ שמכשיר סוכה על בהמה, ור' יהודה פסל והוא למד מהפסוק חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים שרק סוכה הראויה לד' כשירה ואם אינה ראויה לד' פסולה, ור"מ סובר שמדאורייתא היא כשירה ורק רבנן גזרו שלא לעלות ביו"ט על בהמה, ולכן היא כשירה.

לר"מ פסול אם עשה הבהמה דופן לסוכה, ולר' יהודה כשר, שר"מ סבר שדבר שיש בו רוח חיים לא עושים אותו דופן לסוכה ולחי למבוי ופסל לביראות וגולל לקבר, ולר' יוסי הגלילי גם לא כותבים עליו גיטי נשים, אביי אומר שטעמו של ר"מ שמה תמות הבהמה, ור' זירא אומר שטעמו הוא שמה תברח, ולכו"ע בפיל קשור כשר למחיצה כיון שגם אם ימות יש " טפחים נבבלתו, ונחלקו בפיל שאינו קשור שאין חשש מיתה אך יש חשש שיברח, אך קשה שלמ"ד שחוששים למיתה שנחשוש שיברח, ויש לומר שפסול שאינו קשור לכו"ע חוששים שיברח, ונחלקו בשאר בהמה כשהיא קשורה שיש לחשוש שתמות, ולמ"ד שחוששים שתברח לא חששו למיתה שמיתה אינה מצויה, ולכאורה יש רווח בין הבהמה לקרקע, ויש לומר שמדובר שעושה עלים והוצים בינה לקרקע, אך לכאורה היא יכולה לרבוץ, יש לומר שמחברה בחבל למעלה, אך לפ"ז למ"ד שחוששים שתמות יש לומר שלעתים היא פחות מג' סמוך לסכך **עמוד ב** וכשמיתה היא מתכווצת ואינו שם ליבו לכך, אך לכאורה יש משנה שבי ירשאל הנשואה לכתן והלך בעלה למדינת הים יכולה לאכול בתרומה בחזקת שבעלה קיים, והקשו על משנה זו שבגיטין כתוב שכהן שאמר לאשתו הרי זה גיטך שעה אחת קודם מותי אסורה לאכול בתרומה מיד, ואביי ביאר שהמשנה בתרומות היא כר"מ שלא חשש למיתה, ובגיטין זה כדעת ר' יהודה שחשש למיתה, כמו שרואים במשנה של הלוקח יין מבין הכותים שאומר ב' לוגין שאני עתיד להפריש הרי זה תרומה ועשרה מעשר ראשון ותשעה מעשר שני ומחללו, ולר"מ יכול להיות מיד

דף כד ר' יהודה ור' יוסי ור"ש אסרו, א"כ רואים שר' יהודה חשש שיבקע הנוד והוא חושש גם למיתה, ויש לומר שיש להפוך במה שחילק אביי שר' יהודה לא חושש למיתה, ור"מ כן חשש בעשאה לבהמה דופן לסוכה ופסול, ור' יהודה הכשיר, ומה שר"מ לא חשש שיבקע הנוד שיותר מצוי מיתה בבהמה ממה שהנוד יבקע, כיון שיכול למסרו לשומר, ומה שר' יהודה אסר בלוקח יין מבין הכותים זה לא בגלל שחשש שיבקע הנוד, אלא שהוא סבר שאין ברירה, אך לכאורה כפיפא של המשנה של הלוקח יין כתוב שאמר לר"מ מרוע אינו חושש שיבקע הנוד ונמצא שאכל טבל למפריע, ואמר ר"מ לכשיבקע, א"כ רואים שר' יהודה חשש לבקיעת הנוד, ויש לומר שר' יהודה אומר שאמנם הוא סובר שאין ברירה, אך גם לר"מ שיש ברירה יש לחשוש לבקיעת הנוד, ואמר ר"מ לכשיבקע, אך ביו"ט ר' יהודה סובר שמתקנים אשה נוספת לכה"ג שמה תמות אשתו, ויש לומר כדברי רב הונא בר רב יהושע שעשו מעלה בכפרה, ולענין מחיצה בבהמה משמע שבין אם חששו שתברח או שחששו שתמות וזה רק גזירה דרבנן, אך מדאורייתא זה נחשב מחיצה, אך לפ"ז לר"מ טמא משום גולל, ובמשנה כתוב שר' יהודה מטמא משום גולל ור"מ מטהר, ורב אחא בר יעקב מבאר שר"מ סובר שמחיצה שעומדת רק ברוח אינה מחיצה, וללישנא בתרא מחיצה שאינה עשויה בידי אדם אינה מחיצה, והנ"מ ביניהם בנוד תפוח שזה עומד ברוח, אך זה מחיצה שנעשתה בידי אדם, **עמוד ב** ר' יוסי הגלילי סובר שאין כותבים גט על בהמה וטעמו כדברי הברייתא שכתוב בפסוק ספר ומרבים כל דבר שכתוב וכתב לה מכל מקום, וספר בא לומר שכמו שספר אין בו רוח חיים ואינו אוכל כל מה שכותבים בו גט אין בו רוח חיים ואינו אוכל, ולרבנן כיון שלא כתוב בספר אלא ספר זה בא לומר רק סיפור דברים, ורבנן דורשים מוכתב שמתגרשת רק בכתיבה ולא בכסף, שלא נאמר שמקשים יציאת גירושין מהויה של קידושין שזה בכסף, ור' יוסי מועט את זה מספר כריתות שספר כורתה ולא דבר אחר, ורבנן דורשים מזה לענין דבר הכורת בינו לבניה שכתוב בברייתא שהנותן גט לאשתו גט מנת שלא תשתי יין ולא תלכי לבית אביך אם הוא לעולם לא חל הגט, ואם הוא עד ל' יום זה כריתות, ור' יוסי לומד את זה מכריתות בלשון רבים, ורבנן לא דרשו כרת כריתות.

משנה העושה סוכתו בין האילנות והן דפנות לה כשירה. **גמרא** רב אחא בר יעקב אומר שמחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה אינה מחיצה, ולכאורה יש להוכיח ממשנתנין שהאילנות נחשבות דפנות למרות שהולכות וחוזרות ברוח, ויש לומר שהענפים קשים, והנוף מחברו בעלי הדפים ודפנא, והחידוש הוא שלא גזרין ביו"ט שיבא להשתמש באילן, ומה שכתוב בעירובין שאילן או גדר מועיל לדיומד, יש להעמיד גם שם שחיברם בעלי הוצים ודפנא, ומה שכתוב שאילן שמסך על הארץ מטלטלין תחתיו כשאין מנופו עד הארץ יותר מג' טפחים, ולכאורה הנוף הולך וחוזר ברוח, יש לומר גם שם שמדובר שחיברו בעלי הוצין ודפנא, אך לפ"ז אפשר לטלטל בכלו אך רב הונא בר רב יהושע אמר שמטלטלין בו רק עד בית סאתים,